

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11CoP/5/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6116215526
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Ján Gandžala, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6116215526.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD. a sudcov JUDr. Renáty Deákovej a JUDr. Zity Nagypálovej, v právnej veci starostlivosti o maloleté dieťa S. E., nar. XX. decembra XXXX, bytom ako matka, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, dieťaťa rodičov - matky X. E., nar. XX. marca XXXX, trvalým pobytom N. XX, XXX XX G. G., právne zastúpenej spoločnosťou Lion Law Partners s.r.o., so sídlom Komenského 14A, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 862 461, a otca S. Y. E., nar. XX. júla XXXX, trvalým pobytom E. 8, XXX XX I. - I., právne zastúpeného JUDr. Michaelou Kajabovou, advokátkou, so sídlom Budovateľská 2, 821 08 Bratislava, v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, na základe odvolania otca proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 36P/187/2016 - 881 zo dňa 31. augusta 2020, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica **p o t v r d z u j e**.
- II. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. 1. Okresný súd Banská Bystrica ako súd prvej inštancie (ďalej aj „okresný súd“ resp. „súd prvej inštancie“ event. „prvoinštančný súd“) rozsudkom zo dňa 31. augusta 2020 (ďalej len „napadnutý rozsudok“ alebo „napadnuté rozhodnutie“) zveril maloletého S. E., nar. XX. decembra XXXX (ďalej ja „maloletý“) do osobnej starostlivosti matky, pričom oprávnenie maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach majú obaja rodičia (I. výrok). Návrh otca maloletého (ďalej len „otec“) na zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov zamietol (II. výrok). Otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 150,- Eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletého (ďalej len „matka“), počnúc dňom 19. augusta 2016 (III. výrok). Zročné výživné na maloletého za obdobie od 19. augusta 2016 do 31. augusta 2020 vo výške 1.470,- Eur povolil otcovi splácať v 30,- Eur mesačných splátkach, spolu s bežným výživným až do zaplatenia, pod hrozbou straty výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej splátky, a to počnúc dňom právoplatnosti rozhodnutia (IV. výrok). Návrh matky ohľadom žiadaného výživného v prevyšujúcej časti zamietol (V. výrok). Zároveň upravil styk otca s maloletým (VI. výrok) tak, že s maloletým je oprávnený sa stretávať v nasledovnom rozsahu:

„1. každý kalendárny týždeň v stredu od 15.00 hod. do 19.00 hod., každý párný týždeň v piatok od 15.00 hod. do 19.00 hod, každý nepárný týždeň v kalendárnom roku od piatka od 15.00 hod., do nedele do 19.00 hod,

2. každý párný rok počas zimných prázdnin od 24.12. od 15.00 hod. do 25.12. do 18.00 hod., každý nepárný rok od 30.12. od 09.00 hod. do 03.01. nasledujúceho kalendárneho roka do 18.00 hod., kedy sa nebude realizovať úprava styku podľa bodu 1,

3. každý párný rok počas jarných prázdnin od soboty, ktorou začínajú jarné prázdniny od 09.00 hod. do soboty, ktorou jarné prázdniny končia do 18.00 hod., podľa termínov stanovených Ministerstvom

školy, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, kedy sa nebude realizovať úprava styku podľa bodu 1,

4. každý nepárny rok počas veľkonočných prázdnin od Zeleného štvrtka od 09.00 hod. do Veľkonočného pondelka do 18.00 hod., kedy sa nebude realizovať úprava styku podľa bodu 1,

5. každý rok počas letných prázdnin od 01. 07. od 09.00 hod. do 15.07. do 18.00 hod. a od 01.08. od 09.00 hod. do 15.08. do 18.00 hod., kedy sa nebude realizovať úprava styku podľa bodu 1,

6. každý nepárny rok počas jesenných prázdnin od prvého dňa prázdnin od 09.00 hod. do posledného dňa prázdnin do 18.00 hod., podľa termínov stanovených Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, kedy sa nebude realizovať úprava styku podľa bodu 1.“

V súvislosti s úpravou styku zároveň určil, že otec je oprávnený maloletého v stanovené dni a hodiny od matky prevziať pred jej rodinným domom a maloletého je povinný v stanovené dni a hodiny matke odovzdať taktiež pred jej rodinným domom (VII. výrok), a matka je povinná maloletého na styk s otcom riadne pripraviť so všetkými potrebnými vecami a druhému rodičovi výkon osobnej starostlivosti umožniť (VIII. výrok). Okrem toho matke uložil povinnosť otca informovať elektronickou formou prostredníctvom SMS alebo e-mailu, vždy k poslednému dňu kalendárneho mesiaca v roku o všetkých dôležitých skutočnostiach týkajúcich sa podstatných vecí maloletého, t.j. najmä o jeho zdravotnom stave, úrazoch, ochorení, predškolských výsledkoch, výchovných a pedagogických opatreniach, akciách, stretnutiach a predstaveniach v predškolskom zariadení (IX. výrok). Súd prvej inštancie zároveň konštatoval, že týmto rozhodnutím zrušuje uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 36P/187/2016-445 zo dňa 08. augusta 2018 v spojení s opravným uznesením č.k. 36P/187/2016-557 zo dňa 14. januára 2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 12Cop/6/2019-569 zo dňa 28. februára 2019 (X. výrok). O trovách konania medzi účastníkmi konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (XI. výrok), a zároveň uviedol, že o trovách znaleckého dokazovania rozhodne samostatným uznesením (XII. výrok).

1. 2. 1. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že matka sa návrhom doručeným dňa 19. augusta 2016 domáhala v rámci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému, aby súd zveril maloletého do jej výchovy a opater, s tým, že bude oprávnená maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok, a aby otca zaviazal prispievať na výživu maloletého sumou 350,- Eur mesačne počnúc dňom 29. decembra 2015. Zároveň žiadala úpravu styku otca s maloletým v jej prítomnosti, každý pondelok a stredy v mesiaci v čase od 16.00 hod. do 18.00 hod. v mieste jej bydliska. Návrh odôvodnila tým, že je matkou maloletého, ku ktorému otec uznal otcovstvo. S otcom dieťaťa nežijú v spoločnej domácnosti a vzťah riešia tak, že až do pôrodu chodievala za otcom maloletého do I., alebo on za ňou do Banskej Bystrice. Otázku výživného neriešili. S postupom času však bude potrebné zabezpečiť vo väčšej miere či už náklady spojené s výživou alebo ošatením dieťaťa, prípadne náklady spojené s realizáciou ostatných výchovných povinností. Maloletý je zdravý, nemá zvýšené nároky s poskytovaním zdravotnej starostlivosti. Otcovi nebráni styku s maloletým, práve naopak, má záujem, aby maloletý bolo v kontakte s oboma rodičmi, ale vzhľadom na jeho útlý vek, ako aj pracovnú vyťaženosť otca považovala navrhovaný styk za primeraný a keď prestane kojitiť a maloletý dosiahne vyšší vek, môžu sa dohodnúť na inom, širšom styku, čo však v dobe podania návrhu nie je možné.

1. 2. 2. Následne súd prvej inštancie poukázal na to, že otec vo vyjadrení k návrhu zo dňa 8. septembra 2016 súhlasil najmä s ohľadom na vek ich syna, aby maloletý bol zverený do osobnej starostlivosti matky, s tým, že každý z rodičov bude maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok. V rámci určenia výšky výživného navrhol, aby bol zaviazaný prispievať na výživu maloletého sumou 120,- Eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Keďže matka mu nepodáva žiadne informácie o maloletom, komunikácia s ňou je ťažká, neumožňuje mu kontakt s maloletým a doslova mu bráni v styku s ním, navrhol, aby bol oprávnený stretávať sa s maloletým každý kalendárny týždeň v pondelok od 15. 00 hod. do 18.00 hod. a v stredy od 15.00 hod. do 18.00 hod., každý kalendárny týždeň v piatok od 15.00 hod. do soboty do 18. 00 hod., počas Vianočných sviatkov každý párny rok dňa 24.12. od 10.00 hod. do 25. 12. do 10.00 hod. a každý nepárny kalendárny rok dňa 31.12. od 10.00 hod. do 01.01. do 12.00 hod. s tým, že maloletého si vždy vyzdvihne a vráti matke v mieste jej bydliska.

1. 2. 3. V priebehu konania (na pojednávaní dňa 31. augusta 2020) matka upravila svoj pôvodný návrh ohľadom požadovaného výživného a žiadala, aby otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletého s účinnosťou od podania návrhu výživným vo výške 250,- Eur mesačne.

1. 2. 4. Otec v priebehu konania zmenil svoje pôvodné stanovisko uvedené vo vyjadrení k návrhu matky (kde súhlasil s tým, aby maloletý bol zverený do osobnej starostlivosti matky, s tým, že každý z rodičov bude maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok a on by bol zaviazaný prispievať na výživu maloletého sumou 120,- Eur mesačne) a v návrhu doručenom 3. septembra 2018 (ktorý potvrdil i na pojednávaní dňa 31. augusta 2020) sa domáhal zverenia maloletého do osobnej striedavej starostlivosti

oboch rodičov v presne špecifikovanom rozsahu (podrobne viď bod 10 odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie).

1. 3. V ďalšej časti odôvodnenia rozhodnutia prvoinštančný súd podrobne poukázal na vzájomné vyjadrenia účastníkov konania, na nutnosť v priebehu konania postupne rozhodovať o štyroch návrhoch na nariadenie neodkladného opatrenia, na rozsah a obsah vykonaného dokazovania a z neho vyplývajúcich skutočností, s osobitným dôrazom na nariadené znalecké dokazovania a to na znalecký posudok znalkyne z odboru Psychológia, odvetvie Klinická psychológia detí, Klinická psychológia dospelých PhDr. Martiny Bečkovej č. 27/17 zo dňa 18. 10. 2017, ktorý bol na základe jeho výzvy doplnený odborným vyjadrením č. 50/17 doručeným 21. decembra 2017. Vzhľadom na spochybnenie tohto znaleckého dokazovania zo strany otca, prvoinštančný súd nariadil kontrolné znalecké dokazovanie prostredníctvom Ústavu pre znaleckú činnosť v Psychológii a Psychiatrii, spol. s r.o., Nové Zámky, ktorý je oprávnený na znaleckú činnosť v odbore psychológia, a zdravotníctvo a farmácia. Tento znalecký ústav vypracoval 2. novembra 2019 (kontrolný) znalecký posudok č. 74/2018, na ktorého obsah prvoinštančný súd taktiež poukázal.

1. 4. Po uvedení zákonných znení ustanovení § 24 ods. 1, 2, 3, 4, § 25 ods. 1, § 62 ods. 1, 2, 4, 5 a § 75 ods. 1 veta prvá zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“) prvoinštančný súd priamo vo vzťahu k prejednávanej veci uviedol, že z vykonaného dokazovania má preukázané, že maloletý pochádza z mimomanželského vzťahu rodičov, pričom rodičia nežili v spoločnej domácnosti. K súdnej úprave rodičovských práv a povinností doposiaľ nedošlo. Zároveň poukázal na to, že matka sa domáha zverenia maloletého do jej osobnej starostlivosti, a otec sa aktuálne domáha zverenia maloletého do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov.

1. 5. Z uvedeného dôvodu preto s poukazom na ustanovenie § 24 ods. 2 Zákona o rodine primárne skúmal vhodnosť prípadnej striedavej osobnej starostlivosti pre maloletého.

1. 5. 1. Vzhľadom na skutočnosť, že v priebehu dokazovania zistil absenciu primeranej vecnej komunikácie medzi rodičmi maloletého, konštatoval, že: „Absencia kvalifikovanej komunikácie medzi rodičmi - teda neexistencia schopnosti toho ktorého rodiča dohodnúť sa na výchove dieťaťa s druhým rodičom nie je prekážkou striedavej výchovy. (...) Zlá či priamo konfliktná komunikácia medzi rodičmi môže mať negatívny vplyv na osobnostný rozvoj dieťaťa. Preto vo výnimočných prípadoch, keď ani pokusy o nápravu zo strany súdu nemali na zlepšení komunikácie vplyv, môžu súdy striedavú starostlivosť vylúčiť. Musia pritom zistiť, na strane ktorého z rodičov je príčina nevhodnej komunikácie, a zohľadniť toto zistenie pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa. Dieťa by potom malo byť zverené do starostlivosti toho z rodičov, ktorý je ochotný z rodičov komunikovať a nebrániť mu v styku s dieťaťom (nález Ústavného súdu českej republiky I. ÚS 1554/14).“ Ďalej prvoinštančný súd poukázal na všeobecné podmienky a predpoklady zverenia maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti. V tejto súvislosti uviedol: „Predpokladmi na rozhodnutie súdu o striedavej osobnej starostlivosti, ktoré musia byť kumulatívne splnené sú: a) jednoznačný záujem dieťaťa na zverenie do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, b) lepšia možnosť zaistenia potrieb dieťaťa pri tomto spôsobe osobnej starostlivosti ako pri výlučnej osobnej starostlivosti jedného z rodičov, c) spôsobilosť rodičov vychovávať dieťa, d) záujem obidvoch rodičov o osobnú starostlivosť o dieťa, e) súhlas aspoň jedného z rodičov so zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti. Predpokladom na rozhodnutie súdu o zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti je aj vysoká miera schopnosti dohody rodičov a nevyhnutnosť ich intenzívnej komunikácie týkajúcej sa potrieb maloletého dieťaťa. Rodičia sa musia vedieť dohodnúť o veciach súvisiacich so školskou dochádzkou, mimoškolskými aktivitami, záujmami dieťaťa. Pokiaľ sa rodičia na striedavej osobnej starostlivosti nevedia dohodnúť, sú tu odôvodnené pochybnosti o tom, či by výchovné prostredie založené autoritatívnym rozhodnutím súdu bolo stabilné a v záujme maloletého dieťaťa a či by rodičia boli schopní sa následne dohodnúť na ďalších zásadných otázkach súvisiacich s osobnou starostlivosťou o dieťa (rozsudok Krajského súdu v Prešove z 11.06.2014, sp. zn. 3CoP/13/2014).“

1. 5. 2. Ďalej prvoinštančný súd priamo vo vzťahu k rozhodnutiu o striedavej osobnej starostlivosti uviedol: „Vykonaným dokazovaním v danej veci, predovšetkým z výsledkov znaleckého dokazovania resp. kontrolného znaleckého dokazovania, mal súd preukázané, že striedavá osobná starostlivosť, tak ako ju navrhoval otec maloletého, nebude v najlepšom záujme maloletého dieťaťa. V danom prípade súd poukazuje na to, že medzi rodičmi nepanuje súlad, čo sa týka rovnakého výchovného prístupu k maloletému, rodičia maloletého nie sú schopní vzájomnej kooperácie na takej úrovni, aby boli schopní spolupracovať pri striedavej osobnej starostlivosti o maloletého. Zároveň súd poukazuje aj na vyjadrenia znalcov, ktorí uviedli, že rodičia sú obmedzene schopní akceptovať druhého rodiča pri výchove dieťaťa a viesť ho k rozvoju vzťahu s druhým rodičom. Rodičia spolu nekomunikujú, otec nemá dôveru v matku. Komunikácia medzi rodičmi ohľadne výchovy maloletého dieťaťa nie je konštruktívna, prítomná

je tendencia kontrolovať, rivalizovať. Rodičia t. č. nie sú schopní dohodnúť sa na zásadných otázkach starostlivosti, sú obmedzene schopní robiť kompromisy. Dieťa potrebuje stabilitu, pravidlá, tieto mu zaisťujú pocit bezpečia a dôvery v rodičov. Optimálny rozsah a intenzita styku s otcom pri odlúčení od matky zodpovedá aktuálnemu režimu styku. Je v záujme dieťaťa byť v starostlivosti matky a s otcom sa stretávať. Striedavá osobná starostlivosť nie je v záujme dieťaťa. Prekážkou je vzdialenosť bydliska rodičov, ich deštruktívna komunikácia, nedôvera v seba, sťažená schopnosť vytvárať kompromisné riešenia.“ Okrem toho uviedol: „I keď každý z rodičov sám o sebe je plne schopný výkonu osobnej starostlivosti o maloletého, jeho výchovy, výživy, táto individuálna starostlivosť však nie je kompatibilná pri striedavej osobnej starostlivosti. Realizácii striedavej osobnej starostlivosti bráni predovšetkým skutočnosť, že rodičia sú diametrálne odlišní vo svojich výchovných postojoch. Ich komunikácia je nedostatočná, nie sú schopní dohodnúť sa na zásadných otázkach výchovy a starostlivosti o dieťa, riešiť konflikty zmierlivou cestou a cestou kompromisov, na rodičovskej úrovni. Zohľadňujúc všetky uvedené skutočnosti, predovšetkým rozdielne výchovné postoje rodičov, nedostatočnú komunikáciu rodičov, neschopnosť dohodnúť sa v zásadných otázkach maloletého, a taktiež aj na skutočnosť, že vzdialenosť bydlisk otca a maloletého je nepríjemná na riadnu realizáciu striedavej osobnej starostlivosti, (musel by navštevovať dve materské školy, pričom by nemusela byť zachovaná kontinuita vzdelávacieho procesu, musel by sa prispôbovať odlišnostiam vo výučbe, menil by okruh spolužiakov a pod.), súd nemal preukázané, že zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti je v jeho záujme a že by boli takouto formou starostlivosti lepšie zaistené jeho potreby.“ Z uvedených dôvodov preto návrh otca na zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti zamietol.

1. 6. Následne súd prvej inštancie skúmal, ktoré výchovné prostredie je pre maloletého najvhodnejšie. V tejto súvislosti uviedol: „Súd mal v konaní preukázané, že obaja rodičia majú vytvorené vhodné materiálne resp. sociálne podmienky pre starostlivosť o maloleté dieťa a sú spôsobilí vychovávať a zabezpečiť starostlivosť o neho. Pri posudzovaní otázky zverenia maloletého prihliadol na skutočnosť, že od narodenia maloletého matka v prevažnej miere zabezpečuje osobnú starostlivosť o dieťa. Sociálnym šetrením v starostlivosti matky neboli zistené žiadne nedostatky. Matka sa o dieťa riadne stará, je pre maloletého primárne najbližšou vzťahovou osobou, má u nej najväčší pocit istoty, bezpečia, pozná jeho povahu, potreby, dohliada na jeho zdravotný stav, má vytvorené vhodné bytové resp. rodinné podmienky pre starostlivosť o neho. Aj napriek tomu, že otec mal k starostlivosti matky v určitých oblastiach výhrady (napr. pri zdravotných problémoch maloletého), zohľadňujúc závery znaleckých posudkov a odporúčenie opatrovníka, zveril maloletého do osobnej starostlivosti matky.“ Zároveň v súlade s ustanovením § 28 Zákona o rodine určil, že obidvaja rodičia sú oprávnení a povinní maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach. Pokiaľ ide o podstatné veci týkajúce sa maloletého, na týchto sú rodičia povinní sa vždy dohodnúť, a v prípade ak sa nedohodnú, rozhodne na návrh niektorého z nich súd (§ 35 Zákona o rodine).

1. 7. V odôvodnení rozhodnutia týkajúceho sa určenia vyživovacej povinnosti otca k maloletému prvoinštančný súd uviedol, že vychádzajúc z ustanovenia § 75 ods. 1 prvá veta Zákona o rodine prihliadal na vek, odôvodnené potreby maloletého a možnosti, schopnosti a majetkové pomery otca ako rodiča povinného na výživné, ktorému maloletý nebol zverený osobnej starostlivosti. V tejto súvislosti následne konkrétne uviedol, že maloletý má 4 roky a osem mesiacov. Navštevuje Súkromnú materskú školu O. - V.. V materskej škole platí matka školné a stravné vo výške 95,- Eur mesačne, 40,- Eur mesačne predstavujú náklady na aktivity - korčuľovanie, plávanie, kurz anglického jazyka, ale nie vždy sa maloletý týchto aktivít zúčastní. Maloletý je vedený v pediatrickej ambulancii MUDr. Fridrichovej. Navštevuje aj alergologickú ambulanciu MUDr. Medzihorskej, lieky sú mu kupované podľa potreby. Maloletého zaujíma hudba a šport. Matka dieťaťa je slobodná, zamestnaná vo firme DELTA ELEKTRONIKA s príjmom cca 500 - 600 Eur mesačne. Okrem toho poberá prídavok na dieťa a uplatňuje si daňový bonus. Iný príjem nemá. Inú vyživovaciu povinnosť nemá. Býva v V. s maloletým a jej mamou v rodinnom dome, kde je podielovou spoluvlastníčkou v 1-ici. Nevlastný žiadny iný hnutelný alebo nehnuteľný majetok. Úvery, resp. pôžičky nemá. Otec na výživu maloletého prispieva sumou 120,- Eur mesačne. Nemá dlh na výživnom. Nad rámec uvedeného výživného neprispieva. Má ukončené vysokoškolské vzdelanie II. stupňa v študijnom odbore - právo. Od 01. mája 2013 je zamestnaný na základe pracovnej zmluvy v spoločnosti Socius s.r.o. so sídlom v Šali, v pracovnej pozícii technický dozor investora, s dosahovaným priemerným mesačným príjmom 497,09 Eur. V spoločnosti Socius s.r.o. a taktiež v spoločnosti Presypy s.r.o. je jediným konateľom a spoločníkom. Spoločnosti Socius s.r.o. bol za obdobie od 01.06.2020 do 30.06.2020 poskytnutý finančný príspevok vo výške 487,20 Eur. Iný príjem nemá. Ani on nemá inú vyživovaciu povinnosť. Vlastní hnutelný majetok - osobné motorové vozidlo Z. T., r.v. 1995, nehnuteľný majetok - 4-izbový rodinný dom v I.-I., v ktorom býva sám a 3-izbový byt v I.. Na maloletého uhrádza mesačne sumu 120,- Eur. Vychádzajúc z uvedeného určil otcovi vyživovaciu povinnosť na maloletého

vo výške 150,- Eur mesačne, nakoľko ju považoval „za primeranú vzhľadom ku skutkovým okolnostiam a taktiež vzhľadom na vek, odôvodnené potreby maloletého dieťa a možnosti, schopnosti a majetkové pomery otca.“

1. 8. Návrh matky ohľadom ňou požadovaného výživného (vo výške 250,- Eur mesačne) v prevyšujúcej časti zamietol, argumentujúc tým, že jednak nepreukázala takú výšku odôvodnených potrieb maloletého, ktorá by odôvodňovala priznanie požadovaného výživného, a zároveň poukázal i na jej vyživovaciu povinnosť voči maloletému.

1. 9. Keďže súd prvej inštancie vyhovel návrhu matky v tom, že otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu určeným výživným (150,- Eur mesačne) odo dňa podania návrhu, t.j. od 19. augusta 2016, konštatoval, že otcovi vzniklo zročné výživné odo dňa 19. augusta 2016 do vyhlásenia jeho rozhodnutia t.j. do 31. augusta 2020. Pri určovaní zročného výživného prihliadal na vyjadrenie matky, že otec si plnil vyživovaciu povinnosť voči maloletému od septembra 2016 v sume 120,- Eur mesačne (čo nebolo otcom rozporované). Preto určil zročné výživné vo výške 1.470,- Eur (49 mesiacov x 30,- Eur, t.j. sumy ktorá predstavuje rozdiel medzi doposiaľ uhrádzaným výživným vo výške 120,- Eur a určeným výživným vo výške 150,- Eur), ktoré otcovi povolil splácať v 30,- Eur mesačných splátkach spolu s bežným výživným až do zaplatenia, pod hrozbou straty výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej splátky.

1. 10. V odôvodnení rozhodnutia ohľadom úpravy styku otca s maloletým súd prvej inštancie uviedol, že vzhľadom na nedostatočnú komunikáciu rodičov a ich narušené vzťahy považoval za potrebné upraviť stretávanie sa otca s maloletým „aj v rámci prázdnin a sviatkov“. Pri úprave styku „prihliadal na vek maloletého, denný režim, zdravotný stav, plnenie si predškolských povinností, vzdialenosť bydliska otca a maloletého, ale taktiež na osobné, sociálne, ekonomické pomery otca a v neposlednom rade na závery znaleckého dokazovania resp. odporúčenia opatrovníka“. Zároveň konštatoval, že „upraveným rozsahom stretávania sa otca s maloletým bude mať otec možnosť podieľať sa na výchove maloletého, rozvíjať a upevňovať ich vzájomnú citovú väzbu a mať spoločné zážitky“. V závere odôvodnenia tejto časti rozhodnutia uviedol, že „do budúca, keď bude dieťa vekovo staršie, a medzi rodičmi bude fungovať komunikácia aspoň na základnej úrovni, nič nebráni otcovi podať návrh na rozšírenie úpravy styku, prípadne zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov.“

1. 10. 1. V rámci úpravy styku zároveň určil, že obidvaja rodičia sú povinní maloletého na starostlivosť druhého rodiča pripraviť so všetkým potrebnými vecami po materiálnej aj psychickej stránke a druhému rodičovi výkon osobnej starostlivosti umožniť.

1. 10. 2 Súd prvej inštancie ďalej poukázal na to, že podľa ustanovenia § 40 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „C.m.p.“) môže súd v konaní, ktoré je možné začať aj bez návrhu prisúdiť aj viac než čoho sa účastníci domáhajú, ak to považuje v záujme maloletého dieťaťa za potrebné. Preto uložil matke „aj vzhľadom na veľmi problematickú komunikáciu medzi rodičmi maloletého dieťaťa ako aj na skutočnosť, že otec dieťaťa častokrát poukazoval, že matka ho neinformuje o maloletom dieťati“, povinnosť informovať otca elektronickou formou prostredníctvom SMS alebo e-mailu, vždy k poslednému dňu kalendárneho mesiaca v roku o všetkých dôležitých skutočnostiach týkajúcich sa podstatných vecí maloletého dieťaťa, t.j. najmä, o jeho zdravotnom stave, úrazoch, ochorení, predškolských výsledkov, výchovných a pedagogických opatreniach, akciách, stretnutiach a predstaveniach v predškolskom zariadení.

1. 11. Vzhľadom na skutočnosť, že týmto rozhodnutím došlo k úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému (včítane úpravy styku), prvoinštančný súd zároveň vo výroku rozhodnutia (X. výrok) konštatoval, že týmto rozhodnutím zrušuje uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 36P/187/2016-445 zo dňa 08. augusta 2018 v spojení s opravným uznesením č.k. 36P/187/2016-557 zo dňa 14. januára 2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 12Cop/6/2019-569 zo dňa 28. februára 2019.

1. 12. 1. O trovách konania medzi účastníkmi konania rozhodol podľa ustanovenia § 52 C.m.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

1. 12. 2. Zároveň vo výroku rozhodnutia (XII. výrok) uviedol, že o trovách znaleckého dokazovania rozhodne samostatným uznesením a to vzhľadom na skutočnosť, že „v danom prípade, boli podané dva znalecké posudky spolu s vyučovaním znaleckej odmeny (znalecký posudok č. 27/2017 zo dňa 18. 10. 2017 a kontrolný znalecký posudok č. 74/2018 zo dňa 02.11.2019), taktiež aj odborné vyjadrenie č. 50/17 dňa 21.12.2017, ako aj vzhľadom na rozsiahlosť hodnotenia účelnosti a časovej primeranosti jednotlivých úkonov znaleckej činnosti a ich vyčíslenia.“

2. 1. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal otec v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom uviedol, že ho napáda „vo všetkých jeho výrokoch“. Po právnej stránke ho odôvodnil poukazom na ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b/, f/, g/ a h/ zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“). Žiadal,

aby odvolací súd napadnutý rozsudok „zmenil tak, že mal. S. E., nar. XX. XX. XXXX, zverí do osobnej striedavej starostlivosti obidvoch rodičov tak, že

- od piatku od 15.00 hod. v každom párnom týždni v roku do bezprostredne nasledujúceho piatka do 15.00 hod. v nepárnom týždni v roku bude maloletý v osobnej starostlivosti matky;

- od piatka od 16.00 hod. v každom nepárnom týždni v roku do bezprostredne nasledujúceho piatka do 16.00 hod. v párnom týždni v roku bude maloletý v osobnej starostlivosti otca,

s nasledovnými výnimkami:

- počas letných prázdnin od 30.06. od 18.00 hod. do 15.07. do 18.00 hod. a od 01.08. od 18.00 hod. do 15.08. do 18.00 hod. bude maloletý v osobnej starostlivosti otca,

- počas letných prázdnin od 15.07. od 18.00 hod. do 01.08. do 18.00 hod. a od 15.08. od 18.00 hod. do 01.09. do 18.00 hod. bude maloletý v osobnej starostlivosti matky,

- každý párný rok počas zimných prázdnin od prvého dňa zimných prázdnin od 9.00 hod. do 29.12. do 18.00 hod. bude v osobnej starostlivosti otca,

- každý nepárny rok počas zimných prázdnin od prvého dňa zimných prázdnin od 9.00 hod. do 29.12. do 18.00 hod. bude v osobnej starostlivosti matky,

- každý nepárny rok počas zimných prázdnin od 29.12. od 18.00 hod. do posledného dňa prázdnin do 18.00 hod. bude v osobnej starostlivosti otca,

- každý párný rok počas zimných prázdnin od 29.12. od 18.00 hod. do posledného dňa prázdnin do 18.00 hod. bude v osobnej starostlivosti otca,

s tým, že rodič odovzdá maloleté dieťa v mieste bydliska druhého rodiča, ktorému sa starostlivosť o dieťa začína.

Obaja rodičia budú maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok.

Výživné na maloletého sa neurčuje.“

2. 2. V odôvodnení odvolania sa otec primárne venoval dôvodom, pre ktoré súd prvej inštancie zamietol jeho návrh na zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov.

2. 2. 1. Pokiaľ prvoinštančný súd zamietnutie tohto jeho návrhu zdôvodňoval vzdialenosťou bydlísk rodičov, tak v tejto súvislosti uviedol, že je pravda, že matka býva s maloletým v G. G. a on býva v I., čo predstavuje cestu v trvaní zhruba 1,5 hodiny. Vytvorenie tejto situácie však spôsobila matka, pretože ešte pred jej pôrodom boli dohodnutí, že budú bývať spolu v I.. Teraz má pocit, že za toto rozhodnutie matky musí s maloletým niesť negatívne dôsledky. Každý zodpovedný rodič si musí uvedomovať, že vzdialenosť 150 kilometrov medzi bydliskami rodičov bude komplikovať spoločnú výchovu dieťaťa, pokiaľ už od začiatku nekalkuluje s modelom rodiny, ktorý nie je v prospech dieťaťa, t.j. s rolou otca ako biologickým a finančným donorom. Prvoinštančný súd mal za to, že z dôvodu vzdialenosti bydlísk rodičov by musel maloletý navštevovať dve materské škôlky, v dôsledku čoho by nemusela byť zachovaná kontinuita vzdelávania, musel by sa prispôsobovať odlišnostiam vo výučbe, zmenil by okruh spolužiakov a musel by prekonávať veľkú vzdialenosť. S touto argumentáciou nesúhlasí, pretože predmetnú vzdialenosť prekonáva už takmer 5 rokov a sama osebe nie je prekážkou ani pre maloletého, ktorý ju v rámci realizovania styku na základe neodkladného opatrenia prekonáva bez problémov. Pokiaľ ide o striedanie predškolského zariadenia, tak aj takéto striedanie zákon umožňuje. V Slovenskej republike nie je zavedená povinná predškolská príprava, t.j. povinná návšteva materskej škôlky. Preto má za to, že je predčasné tvrdiť, že zmena materskej škôlky by predstavovala pre samotného maloletého problém a nebola by jeho záujme. Okrem toho, Slovenská republika umožňuje aj tzv. homeschooling, t.j. vzdelávanie doma. Každá materská škôlka má úplne rovnaký cieľ, naučiť dieťa základom grafomotoriky prostredníctvom kreslenia, cibriť pamäť a pod. a preto argument, že by medzi škôlkami nebola zabezpečená kontinuita vzdelávania je absolútne nepresvedčivý. Ani prípadnú zmenu spolužiakov, ak by vôbec maloletý škôlku u neho navštevoval, nemožno vyhodnotiť ako stav, ktorý by bol v neprospech maloletého, pretože u maloletého sa neprejavujú žiadne znaky úzkosti, je veľmi kamarátky, povahovo flexibilný, bezproblémovo sa prispôsobuje zmenám a na svoj vek je primerane emočne a sociálne vyzretý. Na podporu svojej argumentácie, že vzdialenosť bydlísk rodičov nevylučuje možnosť realizácie striedavej osobnej starostlivosti poukázal na nález Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 30. mája 2014, sp. zn. I. ÚS 1506/13.

2. 2. 2. Pokiaľ prvoinštančný súd zamietnutie jeho návrhu na zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov zdôvodňoval i absenciou vzájomnej komunikácie medzi rodičmi, resp. jej nedostatočnosťou, tak v tejto súvislosti otec v odôvodnení odvolania namietal, že prvoinštančný súd „s rôznymi prívlastkami interpretuje tento dôvod ako zásadnú prekážku“, kvôli ktorej zamietol jeho návrh na striedavú osobnú starostlivosť bez toho, aby hlbšie skúmal obsah slovného spojenia „problematická komunikácia rodičov“, konkrétne dôkazy v konaní a právny kontext. V tejto súvislosti uviedol, že § 24 Zákona o rodine nikde neuvádza ako podmienku na rozhodnutie o striedavej osobnej

starostlivosti formuláciu o bezproblémovej komunikácii rodičov, ale tento priestor zužuje v § 24 ods. 4 Zákona o rodine na „schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom“. Prvoinštančný súd však nedisponoval žiadnymi dôkazmi preukazujúcimi neschopnosť rodičov dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o maloletého, s výnimkou jeho výhrady k zápisu maloletého do materskej školy vo veku 2,5 roka, pretože jeho zverenie do inštitucionálnej starostlivosti v tomto veku bolo pre neho ťažko pochopiteľné, vzhľadom na jeho ochotu zabezpečiť starostlivosť o neho. Aj v tomto prípade sledoval len záujem syna a obavy o jeho zbytočnú chorobnosť. V záujme maloletého sa ohľadom neho snažia o vzájomnú komunikáciu s matkou maloletého, podstatné informácie o ňom si zvyčajne vedia vymeniť a vzájomná komunikácia v tomto smere je v zásade bezproblémová. Odovzdávanie a preberanie maloletého prebieha vždy v pokojnej atmosfére bez konfliktov. Konflikty, ktoré vznikali medzi ním a matkou maloletého boli takmer vždy ohľadom času, ktorý mohol tráviť s maloletým. Súd prvej inštancie však nerozlišoval medzi komunikáciou medzi ním a matkou maloletého týkajúcou sa starostlivosti o maloletého, a komunikáciou týkajúcou sa ich partnerských vecí. Na podporu svojej argumentácie poukázal na nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 3216/13, v ktorom je konštatované, že nedostatočnú komunikáciu medzi rodičmi nie je možné považovať za prekážku striedavej osobnej starostlivosti.

2. 2. 3. Pokiaľ prvoinštančný súd zamietnutie návrhu na zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti zdôvodňoval aj odlišnými výchovnými postojmi rodičov, tak v tejto súvislosti otec v odôvodnení odvolania namietal, že prvoinštančný súd tento záver bližšie nešpecifikoval, resp. nezdôvodnil. Osobne nevie, v čom by mali odlišné výchovné postoje spočívať. Je hlboko presvedčený, že obidvaja rodičia maloletého milujú, a obidvaja majú rovnaký výchovný cieľ vychovať z neho poctivého, slušného a bohabojného človeka, ktorý by mal vybudované zdravé sebavedomie a vedel by v živote vytvárať zdravé sociálne väzby. Obidvaja majú vytvorený kladný vzťah k prírode a majú záujem na jeho vzdelaní a na jeho zdraví. V tomto sú ako rodičia schopní si poskytnúť vzájomnú podporu.

2. 3. V súvislosti s rozhodnutím súdu prvej inštancie týkajúcim sa úpravy jeho styku s maloletým poukázal na jeho predchádzajúce rozhodnutia vo forme neodkladných opatrení a konštatoval, že aj v napadnutom rozsudku prvoinštančný súd pokračuje v tendencii zužovať jeho styk s maloletým, keď počas zimných prázdnin, ktoré trvajú v zásade v rozsahu od 23.12. do 07. 01., mu umožnil sa s ním len na dobu 1 dňa počas každého párneho kalendárneho roka (od 24.12. od 15.00 hod. do 25.12. do 18.00 hod.) a na dobu 3 dní počas každého nepárneho kalendárneho roka (od 30.12. od 09.00 hod. do 03.01. do 18.00 hod.), čo považuje za veľmi nevyvážený styk otca so synom.

2. 4. V súvislosti s rozhodnutím súdu prvej inštancie týkajúcim sa určenia jeho vyživovacej povinnosti k maloletému otec v odvolaní namietal, že mu bola určená vyživovacia povinnosť vo výške 150,- Eur mesačne a to spätne od začatia konania, teda aj za obdobie keď maloletý ešte nechodil do materskej školy, hoci matka takmer dva roky trvania sporu súhlasila s výživným vo výške 120,- Eur, ktoré považovala za dostatočné. Navyše, uvedené výživné mu bolo stanovené za situácie, kedy bol odkázaný na príspevok od štátu, keď jeho spoločnosť splnila podmienky na vyplatenie príspevku s z dôvodu poklesu jej príjmov z dôvodu pandémie COVID 19. Matka vyslovene navyšovala položky na výživu maloletého. S určením uvedeného výživného preto nesúhlasí.

2. 5. Z uvedených dôvodov preto žiadal, aby odvolací súd jeho odvolaniu v rozsahu presne špecifikovaného odvolacieho petitu vyhovel.

3. 1. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že rozsudok súdu prvej inštancie považuje za vecne správny a preto ho navrhuje potvrdiť.

3. 2. Reagujúc na obsah odvolania otca uviedla, že jeho odvolanie považuje za nepresvedčivé a nedôvodné. Z jeho obsahu je zrejmé, že jeho cieľom je dosiahnuť striedavú starostlivosť o maloletého bez ohľadu na najlepší záujem maloletého. Podľa jej názoru, otec nie je rodičovský vyspelý, zodpovedný a absentuje u neho empatia k chápaniu citových potrieb maloletého. Snaží sa vzbudiť dojem rodiča neustále bojujúceho a snažiaceho sa získať každú minútu na trávenie času so synom. Realita je však úplne odlišná, nakoľko opakovane stretnutia s maloletým zrušil. Odo dňa vydania rozsudku prvoinštančného súdu, t.j. od 31.08.2020 (do vypracovania vyjadrenia k odvolaniu, t.j. do 18.11.2020 - poznámka odvolacieho súdu) sa už celkom 6x (naposledy 13.11.2020) nedostavil na stretnutie s maloletým a jednostranne, bez závažného dôvodu jej oznámil, že nepríde. Častokrát tak urobil iba hodinu pred tým, ako sa mal styk realizovať. Ona tak musela na styk fyzicky a psychicky pripravenému maloletému vysvetľovať, prečo otec nepríde a tento je zmätený, nerozumie tomu. Takéto nestabilné správanie sa otca nie je rozhodne v najlepšom záujme maloletého a vnáša do jeho života nestabilitu a zmätok.

3. 3. V súvislosti s odvolacou argumentáciou otca, že vzdialenosť bydlísk rodičov maloletého dieťaťa nevylučuje možnosť realizácie striedavej osobnej starostlivosti matka zdôraznila, že záťažou pre maloletého pri realizácii striedavej osobnej starostlivosti nie je výlučne cestovanie. Maloletý by bol realizáciou striedavej osobnej starostlivosti nútený prispôbovať sa nielen dvom úplne rozdielnym výchovným prostrediam rodičov, ale aj ďalšiemu predškolskému zariadeniu, čo bezpochyby, aj vzhľadom na jeho nízky vek predstavuje pre neho veľkú psychickú záťaž. Hoci otec poukazuje na skutočnosť, že právny poriadok pripúšťa striedavú osobnú starostlivosť, je potrebné v prvom rade prihliadať na najlepšie záujmy maloletého a nie iba na faktickú možnosť realizovania striedavej osobnej starostlivosti. Pokiaľ otec v odvolaní spochybňoval význam návštevy materskej školy a argumentoval tým, že v Slovenskej republike nie je zavedená povinná predškolská príprava, tak v tejto súvislosti matka poukázala na zákon č. 209/2019 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon), na základe ktorého od 01.01.2021 vzniká povinné predprimárne vzdelávanie pre deti, ktoré dosiahnu vek 5-tich rokov do 31. augusta v roku, ktorý predchádza začiatku školského roka, od ktorého bude dieťa plniť povinnú školskú dochádzku v základnej škole. Maloletý spadá do predpokladanej vekovej kategórie, nakoľko vek 5 rokov dosiahne 29.12.2020, a teda od septembra 2021 bude musieť povinne absolvovať predprimárne vzdelávanie. Maloletý by tak bol nútený navštevovať dve rozdielne predškolské zariadenia, hľadať si nových kamarátov a prispôbovať sa novému prostrediu a odlišnému dennému režimu. Matka zároveň poukázala na skutočnosť, že stanovisko Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky zo dňa 16.04.2013 č. 2013-6855/17619:1-921 (ktorým otec v odvolaní zdôvodňoval možnosť „striedania predškolského zariadenia“) upravuje návštevu dvoch základných škôl, nehovorí však o možnosti duálnej návštevy dvoch predprimárnych zariadení.

3. 4. V súvislosti s odvolacou argumentáciou otca týkajúcou sa absencie vzájomnej komunikácie medzi rodičmi, resp. jej nedostatočnosťou a ich odlišnými výchovnými postojmi matka uviedla, že otec si zjavne nesprávne vysvetľuje pojem „problematická komunikácia rodičov“. Zdôraznila, že nejde o agresívnu a vulgárnu komunikáciu medzi rodičmi, avšak o podstatne obmedzenú komunikáciu aj ohľadom potrieb maloletého a zámerné nerešpektovanie jej pokynov týkajúcich sa maloletého, zo strany otca. Skutočnosť, že konverzáciu medzi rodičmi možno považovať za nedostatočnú, potvrdil aj sám otec na pojednávaní dňa 31.08.2020. Schopnosti komunikácie medzi rodičmi boli hodnotené aj v kontrolnom znaleckom posudku, kde znalec konštatoval, že v komunikácii rodičov sú prítomné zo strany otca tendencie kontrolovať, rivalizovať (str. 18).

3. 5. Následne matka konštatovala, že základným predpokladom na nariadenie striedavej osobnej starostlivosti je predovšetkým dohoda rodičov a vysoký stupeň spolupráce rodičov maloletého. V tomto prípade absentujú obidva predpoklady. Ďalej uviedla, že v zmysle ustálenej súdnej praxe (ktorú bližšie nešpecifikovala - poznámka odvolacieho súdu) je na nariadenie striedavej osobnej starostlivosti potrebné kumulatívne splniť niekoľko (presne špecifikovaných) hmotnoprávných podmienok, pričom je presvedčená, že v prejednávanej veci „nie sú splnené ani v najmenšej miere“.

3. 6. K odvolacej argumentácii otca týkajúcej sa jeho odvolania do výroku o určení výživného na maloletého matka uviedla, že nesúhlasí s jeho tvrdeniami ohľadom navyšovania položiek na výživu maloletého. Náklady na maloletého súdu riadne zdokladovala. Je prirodzené, že s vekom maloletého rastú aj jeho nároky a zvyšujú sa finančné náklady na zabezpečenie a uspokojenie jeho potrieb. Odôvodnenosť potreby zvýšenia výživného vyplýva aj z tzv. valorizačnej klauzuly podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine, ktorá sama o sebe je dôvodom pre zvýšenie výživného, na základe ktorej je potrebné prispôbiť výšku výživného zvýšeniu cien spotrebného koša v trhovom hospodárstve. Zároveň poukázala na to, že sa domáhala vyššieho výživného, pričom prvoinštančný súd priznal výživné na maloletého len vo výške 150,- Eur mesačne. Je presvedčená, že výživné v uvedenej výške nemôže pre otca predstavovať nadmernú finančnú záťaž a v zmysle ustálenej súdnej praxe je bežnou výškou výživného na dieťa vo veku maloletého. Zdôraznila, že napadnutým rozhodnutím bola otcovi uložená i povinnosť uhradiť na maloletého ročné výživné vo výške 1.470,- Eur, ktoré mu súd prvej inštancie povolil platiť v 30,- Eur mesačných splátkach popri bežnom výživnom pod hrozbou straty východy splátok, pričom ku dňu podania vyjadrenia neuhradil ani jednu splátku ročného výživného.

3. 7. V závere vyjadrenia k odvolaniu matka poukázala na niektoré (presne špecifikované) rozhodnutia týkajúce sa záujmu maloletého dieťaťa najmä vo vzťahu k inštitútu striedavej osobnej starostlivosti a zdôraznila, že „záujem dieťaťa je dlhodobo všeobecne prijímané kritérium vyplývajúce z celkového kontextu právnej úpravy vzťahov medzi rodičmi a deťmi, ako i z Dohovoru. Európsky súd pre ľudské práva v tejto súvislosti pripomína, že medzi záujmom maloletého dieťaťa a jeho rodiča sa musí nájsť spravodlivá rovnováha (viď rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva Olsson vs. Švédsko č. 10465/83). Prísúdil sa zvláštny význam zvrchovanému záujmu dieťaťa, ktoré podľa svojej povahy a závažnosti môže prevážiť nad záujmom rodiča. Uvedené má na mysli potrebu nájdenia určitého a

konkrétneho spôsobu zosúladenia toho, čo je v záujme maloletého dieťaťa, a čo je v záujme jeho rodičov. Keď ich vzájomná korelácia z objektívnych alebo subjektívnych dôvodov možná nie je, prednosť má vždy záujem maloletého, dieťaťa. Záujem maloletého dieťaťa musí byť teda vždy postavený na piedestál, a preto nie je umožnené rodičovi vynútiť si také opatrenia, ktoré by ohrozovali zdravie alebo rozvoj dieťaťa (viď rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva Elsholz vs. Nemecko č. 25735/94, Ignaccolo-Zenide vs. Rumunsko č. 31679/96, Nuufinen vs. Fínsko č. 32842/96.)“

4. Kolízny opatrovník maloletého vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedol, že súd prvej inštancie podrobne skúmal situáciu v rodine maloletého - tak na strane matky, ako aj na strane otca a napadnutým rozhodnutím zveril maloletého do osobnej starostlivosti matky, otcovi určil výživné v sume 150,- Eur mesačne a upravil stretávanie otca s maloletým. S poukazom na znalecké posudky, ktoré „vzhľadom na vek, zázemie dieťaťa a vzdialenosť rodičov (G. G. - I.) striedavú starostlivosť neodporúčali“ má kolízny opatrovník za to, že prvoinštančný súd „dostatočne zhodnotil situáciu rodičov a maloletého dieťaťa“ a preto navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

5. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok - ďalej len „C.s.p.“), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 65 a § 66 C.m.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p. a contrario s použitím § 219 ods. 3 C.s.p. a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny potvrdil, a to i vo výrokoch, ktoré neboli priamo v neprospech otca (odvolateľa), ale sú súvisiace s výrokmi, kde má subjektívnu prípustnosť odvolania, teda, kde je oprávnenou osobou na podanie odvolania.

6. Ako už bolo konštatované, matka sa domáha zverenia maloletého do jej osobnej starostlivosti, a otec sa aktuálne domáha zverenia maloletého do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov. Vzhľadom na túto skutočnosť bolo potrebné primárne skúmať vhodnosť prípadnej striedavej osobnej starostlivosti pre maloletého, čo súd prvej inštancie realizoval.

7. 1. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

7. 2. Podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

7. 3. Podľa § 24 ods. 2 Zákona o rodine, ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

8. Z ustanovenia § 24 ods. 2 Zákona o rodine, ktoré je hmotnoprávnej povahy, vyplýva, že na jeho základe možno rozhodnúť o zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak skutkové okolnosti prípadu možno subsumovať pod toto zákonné ustanovenie. V opačnom prípade prichádza do úvahy právne posúdenie podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine (ktoré je takisto hmotnoprávnej povahy), teda zverenie dieťaťa, resp. detí do výlučnej osobnej starostlivosti niektorého z rodičov, prípadne inej osoby. Základom pre hmotnoprávne posúdenie otázky, či má byť dieťa zverené do striedavej starostlivosti obidvoch rodičov (podľa § 24 ods. 2 Zákona o rodine) alebo do výlučnej starostlivosti jedného z rodičov (podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine), sú spoľahlivé skutkové zistenia o tom, čo je v záujme dieťaťa. Samotný myšlienkový proces subsumovania zisteného skutkového stavu pod niektoré z citovaných hmotnoprávných ustanovení treba považovať za právne posúdenie veci. Inými slovami, vyvodenie záverov o tom, čo je na základe zistených podstatných skutočností v najlepšom záujme dieťaťa, treba považovať za právne posúdenie veci.

9. V prejednávacom prípade súd prvej inštancie vymedzil skutkové okolnosti, ktoré považoval za zásadné na to, aby vyslovil právny záver, že nariadenie striedavej osobnej starostlivosti nie je v záujme maloletého. Za tieto zásadné relevantné skutkové okolnosti považoval najmä vzdialenosť bydliska rodičov a s tým spojené potenciálne problémy s predškolským zaradením maloletého (nutnosť navštevovať dve materské školy, pričom by nemusela byť zachovaná kontinuita vzdelávacieho procesu, musel by sa prispôbovať odlišnostiam vo výučbe, menil by okruh spolužiakov a pod.), ďalej nedostatočnú komunikáciu rodičov a s tým spojenú neschopnosť dohodnúť sa v zásadných otázkach maloletého, a taktiež ich rozdielne výchovné postoje.

9. 1. Pokiaľ prvoinštančný súd považoval za relevantnú skutkovú okolnosť, pre ktorú nariadenie striedavej osobnej starostlivosti nie je v záujme maloletého, vzdialenosť bydliska rodičov a s tým spojené potenciálne problémy s predškolským zaradením maloletého, tak v tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že aktuálna vzdialenosť medzi bydliskami rodičov nemôže byť sama osebe prekážkou pre prípadné zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti. /Vid' napr. Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 3. augusta 2017, č.k. II. ÚS 361/2016-63/. S aktuálnou vzdialenosťou medzi bydliskami rodičov je však nevyhnutne spojená ďalšia zásadná relevantná okolnosť a tou je nutnosť zaradenia maloletého do dvoch rozdielnych predškolských zariadení (materských škôl), čo vzhľadom na jeho vek a na nutnosť adaptovať sa na nové neznáme zariadenie a sociálne prostredie, potom čo sa mu podarilo adaptovať na súčasné predškolské zariadenie, rozhodne nie je v jeho najlepšom záujme. Pokiaľ otec v odvolaní argumentoval tým, že „striedanie predškolského zariadenia umožňuje zákon“, pričom poukázal na stanovisko Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky zo dňa 16.04.2013 č. 2013-6855/17619:1-921 (dostupné na <<https://www.minedu.sk/data/att/4820.pdf>> - poznámka odvolacieho súdu), tak v tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že toto stanovisko sa týka striedavej návštevy dvoch základných škôl, nie návštevy dvoch predškolských zariadení. Aj ďalšia odvolacia argumentácia otca, spochybňujúca zaradenie maloletého do predškolského zariadenia s odôvodnením, že „v Slovenskej republike nie je zavedená povinná predškolská príprava, t.j. povinná návšteva materskej škôlky“ a že „Slovenská republika umožňuje aj tzv. homeschooling, t.j. vzdelávanie doma“ je v prejednávacom prípade irelevantná. Ako správne poukázala matka vo vyjadrení k odvolaniu, na základe zákona č. 209/2019 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon), od 01. januára 2021 vzniklo povinné predprimárne vzdelávanie pre deti, ktoré dosiahnu vek 5-tich rokov do 31. augusta v roku, ktorý predchádza začiatku školského roka, od ktorého bude dieťa plniť povinnú školskú dochádzku v základnej škole (§ 28a ods. 1 citovaného zákona). Maloletý spadá do zákonom predpokladanej vekovej kategórie, nakoľko vek 5 rokov dosiahol 29. decembra 2020, a teda od septembra 2021 bude musieť povinne absolvovať predprimárne vzdelávanie. Účelom predprimárneho vzdelávania je systematická príprava na povinnú školskú dochádzku a v tomto štádiu predškolského zaradenia rozhodne nie je účelné a žiadúce, aby maloletý absolvoval predprimárne vzdelávanie v dvoch rozdielnych predškolských zariadeniach, inak povedané, objektívne to nie je v jeho najlepšom záujme.

9. 2. Pokiaľ prvoinštančný súd považoval za relevantnú skutkovú okolnosť, pre ktorú nariadenie striedavej osobnej starostlivosti nie je v záujme maloletého i nedostatočnú komunikáciu rodičov a s tým spojenú neschopnosť dohodnúť sa v zásadných otázkach maloletého, a taktiež ich rozdielne výchovné postoje, tak v tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že úroveň vzájomných vzťahov rodičov a schopnosť ich vzájomnej komunikácie predstavuje dôležitý faktor pri realizácii príslušnej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, vrátane realizácie striedavej osobnej starostlivosti. Uvedené však nemožno interpretovať tak, že podmienkou striedavej osobnej starostlivosti sú ideálne a harmonické vzťahy medzi rodičmi maloletého dieťaťa. Vo väčšine prípadov je prirodzené, že medzi rodičmi maloletého pretrvá určitá miera napätia, nezhody a antipatie (najmä v prípade, ak ukončili vzájomné spoluzitie), tieto negatívne aspekty by však nemali prekročiť rozumnú mieru, negatívne ovplyvňujúcu fyzický a psychický vývoj maloletého. Uvedená skutočnosť však sama osebe nepredstavuje prekážku pre zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti. Rozhodujúca je intenzita napätia a nezhôd a tiež hodnotenie tejto skutočnosti v kontexte s ďalšími okolnosťami, ktoré je potrebné vyhodnotiť v každom individuálnom prípade. V prejednávacom prípade zo vzájomných vyjadrení rodičov, ale i z vykonaného dokazovania (napr. z kontrolného znaleckého posudku) vyplýva pomerne značná „problémovosť“ v ich vzájomnej komunikácii, ktorá pramení s najväčšou pravdepodobnosťou zo vzájomnej animozity. Čo je ale podstatné, v konaní nebolo preukázané, že tento deficit vo vzájomnej komunikácii rodičov negatívne ovplyvnil alebo ovplyvňuje fyzický, eventuálne psychický vývoj maloletého. V opačnom prípade by neplatilo konštatovanie uvedené v kontrolnom znaleckom posudku, že „dieťa sa správa k oboj rodičom prirodzene, spontánne, bez prejavov úzkosti a napätia“. Uvedená argumentácia primerane platí i ohľadom toho, keď súd prvej inštancie považoval za relevantnú skutkovú

okolnosť, pre ktorú nariadenie striedavej osobnej starostlivosti nie je v záujme maloletého (aj) rozdielne výchovné postoje rodičov. Odhliadnuc od toho, že konštatovanie, že „rodičia sú diametrálne odlišní vo svojich výchovných postojoch“ žiadnym spôsobom bližšie nešpecifikoval, z vykonaného dokazovania nemožno vyvodit' existenciu tak zásadnej rozdielnosti „vo výchovných postojoch“ rodičov, ktorá by mala zásadný negatívny vplyv na fyzický, eventuálne psychický vývoj maloletého.

9. 3. Aj keď v prejednávanej veci nesúhlas matky so striedavou osobnou starostlivosťou nebol dôvodom, pre ktorý nedošlo k nariadeniu striedavej osobnej starostlivosti, odvolací súd pre úplnosť uvádza, že nesúhlas jedného z rodičov so zverením dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti nemôže byť sám osebe rozhodujúci faktor, nakoľko legitímnym dôvodom na odopretie striedavej osobnej starostlivosti nemôže byť ochrana práv druhého rodiča, pretože tento nemá žiadne silnejšie právo na starostlivosť o deti. Vychádzajúc z uvedeného, je potrebné v každom jednotlivom prípade dôkladne skúmať dôvody nesúhlasu, t. j. či ide o opodstatnené dôvody, alebo len o svojvoľný, neopodstatnený nesúhlas rodiča. V opačnom prípade by jeden z rodičov mohol jednoducho mariť a sabotovať zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti. /Vid' napr. Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 3. augusta 2017, č.k. II. ÚS 361/2016-63/.

9. 4. Z uvedeného vyplýva, že v prejednávanej veci nariadenie striedavej osobnej starostlivosti nie je v záujme maloletého a preto, ak súd prvej inštancie návrh otca na nariadenie striedavej osobnej starostlivosti zamietol, ide o rozhodnutie, ktoré je vo výroku vecne správne.

9. 5. V závere tejto časti odôvodnenia rozhodnutia odvolací súd poznamenáva, že ak by mal otec skutočný záujem na realizácii striedavej osobnej starostlivosti, ktorá by zároveň bola v záujme maloletého, mohol by si zabezpečiť bývanie (či už trvalé alebo počas styku v dobe realizácie striedavej starostlivosti) v mieste bydliska maloletého, teda aby sa prispôbil maloletému, a nie požadovať, aby sa maloletý prispôbil jemu.

10. Keďže v tomto prípade neboli splnené podmienky v zmysle ustanovenia § 24 ods. 2 Zákona o rodine na nariadenie striedavej osobnej starostlivosti o maloletého, v zmysle ustanovenia § 24 ods. 1 s použitím § 36 ods. 1 Zákona o rodine bolo potrebné určiť, ktorému z rodičov bude maloletý zverený do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok, a zároveň určiť rozsah vyživovacej povinnosti tomu z rodičov, ktorému nebol maloletý zverený do osobnej starostlivosti.

10. 1. Súd prvej inštancie zveril maloletého do osobnej starostlivosti matky a zároveň v súlade s ustanovením § 28 Zákona o rodine určil, že obidvaja rodičia sú oprávnení a povinní maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach. Toto rozhodnutie náležite odôvodnil (podrobnejšie vid' bod 1. 6. tohto odôvodnenia). Odvolací súd považuje toto rozhodnutie za vecne správne a v zmysle ustanovenia § 387 ods. 2 C.s.p. sa v celom rozsahu stotožňuje i s odôvodnením tejto časti rozhodnutia.

10. 2. Odvolací súd považuje za vecne správne i rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým uložil otcovi s účinnosťou od 19. augusta 2016 (t.j. od podania návrhu) povinnosť prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 150,- Eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky (III. výrok), rozhodnutie, ktorým povolil otcovi splácať zročné výživné na maloletého za obdobie od 19. augusta 2016 do 31. augusta 2020 vo výške 1.470,- Eur v 30,- Eur mesačných splátkach, spolu s bežným výživným až do zaplatenia (IV. výrok), a rozhodnutie, ktorým návrh matky ohľadom žiadaného výživného v prevyšujúcej časti zamietol (V. výrok). Aj tieto rozhodnutia prvoinštančný súd zdôvodnil akceptovateľným spôsobom, s ktorým sa odvolací súd v zásade stotožňuje. V reakcii na odvolaciu argumentáciu otca zdôrazňujúc správnosť napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 C.s.p.) odvolací súd konštatuje, že určené výživné zodpovedá odôvodneným (a aj preukázaným) potrebám maloletého a zároveň zohľadňuje i objektívne možnosti, schopnosti a majetkové pomery otca, ako osoby povinnej platiť výživné. Pokiaľ otec v odvolaní namietal, že mu bola určená vyživovacia povinnosť vo výške 150,- Eur mesačne a to spätne od začatia konania, teda aj za obdobie keď maloletý ešte nechodil do materskej školy, tak v tejto súvislosti odvolací súd poznamenáva, že je všeobecne známe, že náklady na dieťa v tzv. dočenskom období (do konca 1. roku veku) a v tzv. batolivom období (od 1. do 3. roku veku) v zásade objektívne nie sú nižšie, ako náklady na dieťa v tzv. predškolskom období (od 3. do 6. roku veku), pretože v uvedených prvých dvoch obdobiach veku dieťaťa vznikajú špecifické náklady napr. vo forme nutného nákupu plienok, osobitných hygienických potrieb, špeciálnej výživy a pod. V predškolskom období už síce uvedené náklady nevznikajú, ale zase vznikajú náklady iného charakteru, spojené so samotným vekom a so zaradením dieťaťa do predškolského zaradenia. Preto nebol žiadny dôvod na to, aby súd prvej inštancie diferencoval výšku výživného. V konečnom dôsledku, otec v odvolaní síce vo všeobecnosti namietal, že „matka vyslovene navyšovala položky na výživu maloletého“, avšak vôbec nešpecifikoval, ktorých konkrétnych položiek sa mal tento jeho argument týkať.

Taktiež v odvolaní nielenže nepreukázal, ale ani netvrdil také konkrétne skutočnosti, ktoré by objektívne odôvodňovali pochybnosti o jeho schopnosti platiť určené výživné.

11. Keďže v prejednávanej veci bolo nesporné, že medzi rodičmi nie je reálna dohoda ohľadom styku otca s maloletým, prvoinštančný súd v zmysle ustanovenia § 25 ods. 2 s použitím § 36 ods. 1 Zákona o rodine upravil tento styk v presne špecifikovanom rozsahu (VI. výrok) a presne špecifikoval vzájomný rozsah oprávnení a povinností rodičov v súvislosti s realizáciou styku (VII. a VIII. výrok). Zároveň zrušil uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 36P/187/2016-445 zo dňa 08. augusta 2018 v spojení s opravným uznesením č.k. 36P/187/2016-557 zo dňa 14. januára 2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 12Cop/6/2019-569 zo dňa 28. februára 2019 (X. výrok), teda rozhodnutia týkajúce sa poslednej úpravy styku otca s maloletým realizovanej nariadeným neodkladným opatrením. Odvolací súd s takto upraveným stykom súhlasí, pretože zohľadňuje zásadné relevantné aspekty, ako je aktuálny vek maloletého, jeho denný režim, jeho zaradenie v predškolskom zariadení, ale i vzdialenosť bydliska otca a maloletého, pričom prvoinštančný súd prihliadal aj na závery znaleckého dokazovania a odporúčanie, resp. stanovisko kolízneho opatrovníka. Odvolacia argumentácia otca, že „prvoinštančný súd pokračuje v tendencii zužovať jeho styk s maloletým“, je zavádzajúca a nepravdivá, pretože aktuálna úprava styku je širšia, ako úprava realizovaná na základe vyššie špecifikovaného neodkladného opatrenia. To, že prvoinštančný súd upravil styk otca s maloletým počas zimných prázdnin v rozsahu jedného, resp. troch dní sa síce otcovi môže javiť ako „veľmi nevyvážený styk“, ale mal by si uvedomiť, že ide o styk v období vianočných a novoročných sviatkov a vzhľadom na vek maloletého je vhodnejšie aby väčšiu časť týchto sviatkov trávil v známejšom prostredí, teda u matky. Odvolací súd uvádza, že ak sa nariadený styk osvedčí, maloletý bude vo vyššom veku a medzi rodičmi bude fungovať komunikácia aspoň na základnej úrovni, bude možné uvažovať o ďalšom rozšírení styku.

12. Z uvedených dôvodov preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

13. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 52 C.m.p. a preto rozhodol, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

14. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C.m.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).